

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 8 grudnia 2023 r.

WK-IV.431.1.27.2023

Pan
Edwin Mierzejewski
Wójt Gminy Troszyn

Urząd Gminy w Troszynie
ul. Juliusza Słowackiego 13
07-405 Troszyn

WYTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Katarzyna Malinowska – starszy inspektor wojewódzki i Małgorzata Krawczyk – główny specjalista w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie (dalej *MUW*), przeprowadzili w dniach od 18 do 31 lipca 2023 r. kontrolę problemową w Gminie Troszyn z siedzibą urzędu w Troszynie przy ul. Juliusza Słowackiego 13, 07-405 Troszyn.

Przedmiot kontroli obejmował prawidłowość wykorzystania środków finansowych otrzymanych w formie dotacji celowej przeznaczonych na sfinansowanie wypłat dodatków osłonowych oraz kosztów obsługi tego zadania.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. oraz zdarzenia wcześniejsze/późniejsze, mające wpływ na kontrolowaną działalność.

[Akta kontroli Tom I: str. 5-25]

¹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.) – dalej *ustawa o finansach publicznych*.

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224) – dalej *ustawa o kontroli w administracji rządowej*.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 24 października 2023 r.³, do którego wniesiono zastrzeżenia, przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

W okresie objętym kontrolą oraz w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych stanowisko kierownicze pełnił Edwin Mierzejewski – Wójt Gminy Troszyn (dalej *Wójt Gminy*), wybrany na stanowisko 26 października 2018 r.⁴.

[Akta kontroli Tom I: str. 28]

W trakcie kontroli dokonano następujących ustaleń:

I. Regulacje organizacyjno-prawne w zakresie realizacji zadania

Gmina Troszyn (dalej *Gmina*) jest z mocy prawa wspólnotą samorządową, której ustrój określa ustawa o samorządzie gminnym⁵ oraz Statut Gminy⁶, a jej obsługę na podstawie Regulaminu Organizacyjnego⁷ zapewnia Urząd Gminy w Troszynie (dalej *Urząd Gminy*)⁸.

[Akta kontroli Tom I: str. 41-148]

Wypłatą dodatku osłonowego będącego zadaniem z zakresu administracji rządowej realizowanym przez gminy zajmował się Ośrodek Pomocy Społecznej w Troszynie (dalej *OPS/Ośrodek*)⁹. Zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatku osłonowego oraz właściwość organów w tych sprawach uregulowano w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym¹⁰.

Podstawą funkcjonowania OPS jest m.in. statut, przyjęty Uchwałą Rady Gminy w Troszynie¹¹ ze zm. Zgodnie z § 7 ww. statutu „*Ośrodek realizuje zadania samorządu terytorialnego w zakresie pomocy społecznej oraz inne zadania w tym zakresie, zgodnie z ustaleniami Wójta Gminy*”.

³ Ustalenia sformułowanego na podstawie przedstawionych dokumentów udostępnionych przez kontrolowaną jednostkę.

⁴ Zaświadczenie o wyborze Wójta Gminy Troszyn z dnia 26 października 2018 r.

⁵ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.).

⁶ Uchwała Nr IV/24/19 Rady Gminy Troszyn z dnia 21 lutego 2019 r. w sprawie Statutu Gminy Troszyn – dalej *Statut Gminy*.

⁷ Zarządzenie Nr 33/03 Wójta Gminy w Troszynie z dnia 1 października 2003 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy w Troszynie – dalej *Regulamin Organizacyjny Gminy* ze zm.

⁸ Z siedzibą przy ul. Juliusza Słowackiego 13, 07-405 Troszyn.

⁹ OPS – samodzielna jednostka organizacyjna i budżetowa Gminy, z siedzibą przy ul. Juliusza Słowackiego 13, 07-405 Troszyn. W okresie realizacji zadania oraz w czasie prowadzenia czynności kontrolnych kierownikiem Ośrodka była Pani xxxxxxxx xxxxxxxx, zatrudniona przez Wójta Gminy na podstawie umowy o pracę z dnia 1 grudnia 2008 r.

¹⁰ Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1 ze zm. w brzmieniu obowiązującym w 2022 r., od 23 stycznia 2023 r. obowiązywał t.j. Dz. U. 2023 poz. 169 ze zm., od 21 kwietnia 2023 r. obowiązuje wersja aktu t.j. Dz.U. 2023 poz. 759) – dalej *ustawa o dodatku osłonowym*.

¹¹ Uchwała Nr XXIX/137/05 Rady Gminy w Troszynie z dnia 18 września 2005 r. w sprawie ustalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Troszynie ze zm. – dalej *statut OPS*.

[Akta kontroli Tom I: str. 137-148]

Kontrolowane zadanie w zakresie prowadzenia rachunkowości i obsługi finansowo-księgowej, w tym wypłaty dodatków osłonowych, realizowane było w Urzędzie Gminy przez Referat Planowania i Finansów, zgodnie z § 10 *Regulaminu Organizacyjnego Gminy* oraz Uchwałą Nr XVI/132/16 Rady Gminy w Troszynie z dnia 28 października 2016 r. *w sprawie organizacji wspólnej obsługi finansowej dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Troszynie.*

[Akta kontroli Tom I: str. 71, 159]

Zgodnie z § 8 i § 10 *Regulaminu Organizacyjnego OPS*¹² strukturę organizacyjną Ośrodka tworzą stanowiska pracy, a kontrolowane zadanie realizowane było przez:

- kierownika m.in. w zakresie wykonywania zadań gminy w zakresie pomocy społecznej określonych przepisami prawa i przez organy gminy, wydawania decyzji administracyjnych, wykonania planu i budżetu Ośrodka ustalonego przez Radę Gminy,
- inspektora do spraw świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych w zakresie prowadzenia postępowań w sprawach ustalenia prawa do dodatku osłonowego m.in. przyjmowania wniosków, udzielania informacji, prowadzenia dokumentacji z zakresu powierzonego ustawą, sporządzania list wypłat i niezbędnych dokumentów dotyczących realizowanego zadania oraz ustalanie wysokości środków finansowych na wypłatę dodatków osłonowych oraz kosztów obsługi tego zadania, sporządzania sprawozdań.

[Akta kontroli Tom I: str. 149-158]

II. Regulacje organizacyjno-prawne w zakresie gospodarki finansowej

Zasady (polityki) rachunkowości w Ośrodku wprowadzono Zarządzeniem nr OPS.021.5.2019 z dnia 31 grudnia 2019 r. *w sprawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Troszynie.*

[Akta kontroli Tom I: str. 201-241]

Natomiast w Gminie i Urzędzie Gminy zasady rachunkowości przyjęto Zarządzeniem Nr UG.0050.60.2017 Wójta Gminy z dnia 29 grudnia 2017 r. *w sprawie zasad rachunkowości*, a Zakładowy Plan Kont przyjęto Zarządzeniem Nr UG.0050.61.2017 Wójta Gminy z dnia 29 grudnia 2017 r. *w sprawie ustalenia Zakładowego Planu Kont.*

[Akta kontroli Tom I: str. 160-200, Tom II: str. 349-364]

¹² Zarządzenie Nr OPS.021.3.2020 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Troszynie z dnia 8 grudnia 2020 r. *w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Troszynie* – dalej *Regulamin Organizacyjny OPS.*

Polityki rachunkowości zawierały obligatoryjne elementy wymienione w art. 10 ust. 1 ustawy o rachunkowości¹³.

III. W zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego

Wysokość środków dotacji na realizację kontrolowanego zadania została oszacowana na podstawie kwartalnych *Wniosków o przyznanie dotacji celowej*, złożonych przez OPS w systemie Centralnej Aplikacji Statystycznej (dalej CAS) do MUW, z zachowaniem terminu przewidzianego w art. 3 ust. 3-4 ustawy o dodatku osłonowym¹⁴, z wyjątkiem wniosku dotyczącego IV kwartału 2022 r. który „(...) przekazany został w wyznaczonym terminie, jednakże zawierał błędy i zostało cofnięte do ponownej weryfikacji, co spowodowało, że prawidłowo sporządzony wniosek (Nr wykonania 3) został przekazany już po obowiązującym terminie, tj. 20.09.2022 r.”¹⁵.

[Akta kontroli Tom I: str. 242-251]

OPS składał również do MUW comiesięczne *Zapotrzebowania na środki finansowe w R 85295 § 2010 na wypłatę dodatków osłonowych oraz sfinansowanie kosztów jego obsługi*¹⁶ a także *Przewidywane wykonanie wydatków od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. z dotacji celowej na finansowanie wypłat dodatku osłonowego wraz z kosztami jego obsługi*.

[Akta kontroli Tom I: str. 252-261]

Gmina, pismem znak WF-I.3112.17.10.2022 Wydziału Finansów i Budżetu MUW z dnia 16 marca 2022 r.¹⁷ została poinformowana o zwiększeniu planu dotacji celowych w dziale 852 *Pomoc społeczna*, rozdziale 85295 *Pozostała działalność* (dalej rozdział 85295), § 2010 *Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym) ustawami* (dalej § 2010) klasyfikacji budżetowej¹⁸ o kwotę **548 251,00 zł**, którą wprowadzono do budżetu Gminy na 2022 r.¹⁹

¹³ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.) – dalej *ustawa o rachunkowości*.

¹⁴ Szczegółowe zestawienie pn. „*Wnioski o przyznanie dotacji celowej w rozdziale 85295 na wypłatę dodatków osłonowych oraz sfinansowanie kosztów jego obsługi w Gminie Troszyn w 2022 r.*” stanowi akta kontroli.

¹⁵ Wyjaśnieniem Kierownika OPS z dnia 26 lipca 2023 r.

¹⁶ Szczegółowe zestawienie pn. „*Zapotrzebowanie na środki finansowe na wypłatę dodatków osłonowych oraz sfinansowanie kosztów jego obsługi w Gminie Troszyn w 2022 r.*” stanowi akta kontroli.

¹⁷ Decyzja Wojewody Mazowieckiego nr 30 z dnia 15 marca 2022 r.

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 513 ze zm.) – dalej *rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji budżetowej*.

¹⁹ Zarządzenie UG.0050.14.2022 Wójta Gminy Troszyn z dnia 17 marca 2022 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na rok 2022.

W roku 2022 plan dotacji Gminy w powyższym rozdziale został dodatkowo zmieniony 2 decyzjami Wojewody, a zmiany wynikające z tych decyzji wprowadzono do planu finansowego Gminy na 2022 r.²⁰.

Budżet Gminy na dzień 31 grudnia 2022 r. w rozdziale 85295 stanowił:

- plan dochodów w § 2010 na kwotę **797 342,00 zł**;
- plan wydatków:
 - grupa § 1100²¹ *Wydatki związane z realizacją ich statutowych zadań (art. 236 ust.3 pkt 1 lit. b ustawy o finansach publicznych)* na kwotę **4 465,00 zł**,
 - grupa § 1300²² *Świadczenia na rzecz osób fizycznych (art. 236 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych)* na kwotę **781 709,00 zł**,
 - grupa § 1400²³ *Wynagrodzenia i składki od nich naliczane (art. 236 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy o finansach publicznych)* na kwotę **11 168,00 zł**.

W toku kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia środków finansowych na realizację kontrolowanego zadania otrzymanych w 2022 r. do budżetu Gminy i ustalono, że przyznana dotacja oraz jej zmiany ujmowane były w planie dochodów i wydatków w odpowiedniej podziale klasyfikacji budżetowej, tym samym jednostka wypełniła dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

[Akta kontroli Tom I: str. 262-289]

Przekazane przez MUW w 2022 r. środki finansowe dotacji, na realizację kontrolowanego zadania wpłynęły na rachunek bankowy Gminy²⁴ w kwocie ogółem **797 342,00 zł**²⁵.

Otrzymane w 2022 r. środki dotacji Gmina przekazywała sukcesywnie na rachunek bankowy OPS²⁶. Przekazanie środków dokonane zostało w kwocie **766 417,93 zł**, zgodnie ze składanymi przez OPS zapotrzebowaniami oraz *Przewidywanym wykonaniem wydatków od 01.01.2022 do 31.12.2022 roku*.

²⁰ Zmiany w planie finansowym Gminy w rozdziale 85295 w 2022 r. obrazuje tabela pn. *Plan finansowy w rozdziale 85295 na 2022 r.*, stanowiąca akta kontroli.

²¹ Paragrafy wydatków bieżących niezaliczone do pozostałych grup, w połączeniu z czwartą cyfrą"0".

²² Paragrafy 302 do 305, 307, 311, 320, 321 i 324 do 326, w połączeniu z czwartą cyfrą"0".

²³ Paragrafy 401, 402, 404 do 412, 417, 418 i 478 w połączeniu z czwartą cyfrą"0".

²⁴ Rachunek bankowy Gminy prowadzony w Banku Spółdzielczym w Goworowie o nr 18 8915 0003 0012 5976 2000 0120 na podstawie umowy z dnia 31 grudnia 2021 r. – dalej *rachunek bankowy Gminy*.

²⁵ Szczegółowe zestawienie pn. *Wpływ i przekazanie dotacji w rozdziale 85295 przez Gminę Troszyn w 2022 r.* stanowi akta kontroli.

²⁶ Rachunek bankowy OPS prowadzony w Banku Spółdzielczym w Goworowie o nr 22 8915 0003 0012 9987 2000 0010 na podstawie umowy z dnia 31 grudnia 2021 r. – dalej *rachunek bankowy OPS*.

Ponadto Gmina przekazała na rachunek bankowy Urzędu Gminy²⁷ środki dotacji w kwocie **1 434,60 zł** na koszty obsługi zadania, które ponoszono w Urzędzie.

Dokonano stosownych zapisów w księgach rachunkowych dotyczących wpływu²⁸ oraz przekazania dotacji celowej²⁹ z oznaczeniem odpowiedniej klasyfikacji budżetowej i zgodnie z polityką rachunkowości jednostek, a zapisy w ewidencji księgowej Gminy, Urzędu Gminy i OPS porównano z wyciągami bankowymi – rozbieżności nie stwierdzono.

[Akta kontroli Tom I: str. 290-328, Tom II: str. 250-302]

IV. W zakresie realizacji wydatków przez Gminę (prawidłowość, przeznaczenie i ich ewidencja)

Według ewidencji księgowej OPS oraz Urzędu Gminy w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. wydatkowano w rozdziale 85295 kwotę dotacji **ogółem 767 330,62 zł**, w tym:

- **752 284,93 zł** na wypłatę dodatków osłonowych w § 3110,
- **1 434,60 zł** na koszty obsługi zadania w Urzędzie Gminy:
 - 1 200,00 zł w § 4010 *Wynagrodzenia osobowe pracowników* (dalej § 4010)³⁰,
 - 205,20 zł w § 4110 *Składki na ubezpieczenia społeczne* (dalej § 4110)³¹,
 - 29,40 zł w § 4120 *Składki na Fundusz Pracy* (dalej § 4120),³²
- **13 611,09 zł** na koszty obsługi zadania w OPS:

²⁷ Rachunek bankowy Urzędu Gminy prowadzony w Banku Spółdzielczym w Goworowie o nr 84 8915 0003 0010 0003 2000 0270 na podstawie umowy z dnia 31 grudnia 2021 r. – dalej *rachunek bankowy Urzędu Gminy*.

²⁸ Wpływ środków dotacji z MUW w kwocie 797 342,00 zł zaewidencjonowano w ewidencji księgowej Gminy: strona Wn konta 133–2–4 *Rachunek budżetu* oraz strona Ma konta 901–1–1 *Dochody budżetu/Dochody Gminy*. OPS zaewidencjonował wpływ środków dotacji z Gminy w ewidencji księgowej: strona Wn konta 130–1–1–1 *Rachunek bieżący jednostki*, strona Ma konta 223–1–19 *Rozliczenie wydatków budżetowych*. Urząd zaewidencjonował wpływ środków dotacji: strona Wn konta 130–1–1–1 *Rachunek bieżący jednostki*, strona Ma konta 223–1–8 *Rozliczenie wydatków budżetowych*.

²⁹ Przekazanie środków dotacji przez Gminę do OPS zaewidencjonowano: strona Wn konta 223-7-17 *Rozliczenie wydatków budżetowych/Srodki dla OPS/Rozliczenie dotacji 85295 par. 2010- dodatki osłonowe OPS*, strona Ma konto 133–2–4 *Rachunek budżetu*, natomiast przekazanie środków przez Gminę do Urzędu zaewidencjonowano: strona Wn konta 223-9-2-12 *Rozliczenie wydatków budżetowych*, strona Ma konta 133-2-4 *Rachunek budżetu*.

³⁰ Wydatki zostały poniesione m.in. na część dodatków specjalnych do wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracownika zatrudnionego w Referacie Planowania i Finansów Urzędu Gminy. Zgodnie z wyjaśnieniem Wójta Gminy z 31 sierpnia 2023 r. Nr UG.1710.04.2023 w ewidencji księgowej prowadzonej w Urzędzie Gminy w Troszynie opis zdarzenia dotyczącego zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne od przyznanego dodatku specjalnego dla pracownika realizującego ww. zadanie zlecone dokonany w dniu 30 grudnia 2022 r. został omyłkowo wprowadzony do ksiąg rachunkowych jako „przelew składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne od stypendium sportowego” zamiast „przelew składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne od dodatku specjalnego”. Omyłkowo zapis w ewidencji księgowej został spowodowany brakiem wprowadzenia korekty przez pracownika dokonującego jego zapisu w opisie zdarzenia dokonywanego automatycznie przez program komputerowy.

³¹ Wydatki zostały poniesione na część składek na ubezpieczenie społeczne od m.in. ww. dodatków specjalnych przyznanych pracownikowi Urzędu Gminy.

³² Wydatki zostały poniesione na część składek na fundusz pracy oraz solidarnościowy fundusz wsparcia osób niepełnosprawnych od m.in. ww. dodatków specjalnych przyznanych pracownikowi Urzędu Gminy.

- 7 495,75 zł w § 4010³³,
- 1 343,99 zł w § 4110³⁴,
- 183,65 zł w § 4120³⁵,
- 3 867,14 zł w § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia* (dalej § 4210)³⁶,
- 597,86 zł w § 4300 *Zakup usług pozostałych* (dalej § 4300)³⁷,
- 122,70 zł w § 4710 *Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający* (dalej § 4710)³⁸.

Koszty obsługi zadania w łącznej kwocie **15 045,69 zł** tj. koszty wypłacania odbiorcom dodatku osłonowego, stanowiły 2%³⁹ łącznej kwoty dotacji wypłaconych w gminie, zgodnie z art. 4 ustawy o dodatku osłonowym.

[Akta kontroli Tom I: str. 329-349]

Wniosek o wypłatę dodatku osłonowego⁴⁰, zgodnie z art. 2 ust. 10-11 składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej ten wniosek. Przyznanie dodatku osłonowego nie wymaga wydania decyzji, a jedynie sporządzenia informacji o przyznaniu dodatku osłonowego. Natomiast odmowa przyznania, uchylenie lub zmiana prawa do tego dodatku oraz rozstrzygnięcie w sprawie nienależnie pobranego dodatku osłonowego wymagają wydania decyzji.

Szczegółowej kontroli poddano 100% wydatków związanych z kosztami obsługi realizowanego zadania oraz dokumentację dotyczącą:

- przyznania i wypłaty dodatku osłonowego dla 20 gospodarstw domowych w 2022 r. (pierwsza i ostatnia informacja o przyznaniu dodatku osłonowego w danym miesiącu oraz dwie pierwsze i dwie ostatnie wydane ww. informacje w miesiącu listopadzie z uwagi na brak rozstrzygnięć w miesiącu październiku),
- losowo wybranej 1 z 51 decyzji odmownych w 2022 r.⁴¹.

³³ Wydatki zostały poniesione m.in. na część dodatków specjalnych do wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla Kierownika OPS i zatrudnionego w OPS inspektora.

³⁴ Wydatki zostały poniesione na część składek na ubezpieczenie społeczne od m.in. ww. dodatków specjalnych.

³⁵ Wydatki zostały poniesione na część składek na fundusz pracy oraz solidarnościowy fundusz wsparcia osób niepełnosprawnych od m.in. ww. dodatków specjalnych.

³⁶ Wydatki zostały poniesione na zakup materiałów biurowych.

³⁷ Wydatki zostały poniesione na koszty wysyłki korespondencji, opłatę za usługę przesyłki oraz usługi informatyczne i licencyjne na oprogramowanie do obsługi dodatku osłonowego.

³⁸ Wydatki zostały poniesione na wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający.

³⁹ Wysokość wypłaconych dodatków osłonowych w 2022 r. stanowiła kwotę 752 284,93 zł, a koszty obsługi zadania wynoszą 15 045,69 zł, zatem $15\,045,69/752\,284,93 \times 100=2\%$.

⁴⁰ Według wzoru określonego w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 9 lutego 2022 r. w sprawie wzoru wniosku o wypłatę dodatku osłonowego (Dz.U. z 2022 r. poz. 374).

⁴¹ Zestawienie informacji dotyczących przyznania dodatku osłonowego w Gminie Troszyn w 2022 r. poddanych szczegółowej kontroli stanowi akta kontroli.

Z przedłożonych kontrolującym *informacji o przyznaniu dodatku osłonowego*, wynika iż ww. dokumenty, na podstawie których sporządzono listy wypłat dodatku osłonowego, nie zawierały podpisu osoby upoważnionej przez Wójta Gminy Troszyn na podstawie Zarządzenia Nr UG.0050.82.2021 z dnia 27 grudnia 2021 r. oraz Nr UG.0050.85.2021 z dnia 31 grudnia 2021 r.⁴².

Powyższe ustalenia potwierdził Wójt Gminy Troszyn, który w wyjaśnieniu Nr UG.1710.04.2023 z dnia 7 sierpnia-2023 r. wyjaśnił, że „(...)informacje wydane przez tutejszy Ośrodek o przyznaniu dodatku osłonowego włożone do akt sprawy, nie zawierają podpisu Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Troszynie. W przypadku gdyby wnioskodawca chciałby skorzystać z przysługującego mu prawa i odebrać informację, powyższa informacja zostałaby opatrzona podpisem osoby upoważnionej. Udostępnione kontrolującym informacje nie zostały odebrane przez wnioskodawców, dlatego też nie zawierały odrębnego podpisu kierownika OPS.”

[Akta kontroli Tom I: str. 37, 40, Tom II: str. 25-26, 59-60, 98-99, 402, Tom III str. 87-88, 118-119, 136-137, 151-152, 171-172, 193-194, 219-220, 245-246, 266-267, 286-287, 308-309, 329-330, 355-356, 387-388, Tom IV str. 1-2, 28-29, 48-49, 72-73, 94-95, 117-118, 148-149, 176-177, 200-201, 224-225, 247-248, 272-273, 296-297, 317-320, 342-343, 364-365, 386-387, 408-409, 429-430, 453-454]

Zgodnie z art. 2 ust. 12 ustawy o dodatku osłonowym, wójt, burmistrz lub prezydent miasta przesyła wnioskodawcy informację o przyznaniu dodatku osłonowego na wskazany przez niego adres poczty elektronicznej – o ile wnioskodawca wskazał adres poczty elektronicznej we wniosku o wypłatę dodatku osłonowego. W przypadku 4 wniosków⁴³ poddanych kontroli w ww. wskazanej próbie, nie został dopełniony obowiązek przesłania informacji.

Wypłaty dodatków osłonowych dokonywano gotówką w kasie Banku Spółdzielczego z siedzibą w Goworowie Oddział w Troszynie⁴⁴ (dalej bank) lub przelewem bankowym,

⁴² Upoważnienie do podejmowania czynności, prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach określonych ustawą o dodatku osłonowym wynikające z Zarządzenia Nr UG.0050.82.2021 z dnia 27 grudnia 2021 r. dotyczyło Kierownika OPS, a wynikające z Zarządzenia Nr UG.0050.85.2021 z dnia 31 grudnia 2021 r. dotyczyło pracownika OPS.

⁴³ Informacje o nr: OPS.72.590.2022, OPS.72.682.2022, OPS.72.630.2022, OPS.72.211.2022.

⁴⁴ Zgodnie z umową Nr 6/2021/129987 z dnia 31 grudnia 2021 r., bank prowadził dla OPS rachunek nr 64 8915 0003 0012 9987 2000 0030 (dalej rachunek depozytowy), stanowiący subkonto rachunku podstawowego. Pismo Wójta Gminy Troszyn z dnia 3 stycznia 2022 r. Nr UG.FN.3222.2.2022, skierowane do Banku Spółdzielczego w Goworowie dotyczące ustalenia szczegółowych warunków funkcjonowania rachunku bankowego przeznaczonego do wypłat wszystkich zasiłków, świadczeń i innych dodatków realizowanych przez OPS w formie gotówkowej.

na podstawie sporządzanych przez OPS list wypłat (odrębnie dla dodatków osłonowych przekazywanych przelewem przez OPS i wypłacanych gotówką). W jednym przypadku wypłacono dodatek osłonowy przekazem pocztowym.

Kontrolą objęto dokumentację dotyczącą przyznania osobom uprawnionym dodatku osłonowego w wysokości określonej w art. 2 ust. 5-6 ustawy o dodatku osłonowym, terminowość wypłat oraz zgodność wypłaconych dodatków osłonowych w 2022 r. z *Informacjami o przyznaniu dodatku osłonowego* wydanymi przez OPS.

Dowody źródłowe⁴⁵, dotyczące wypłaconych **w formie przelewu bankowego** świadczeń w 20 wybranych do kontroli sprawach, potwierdzają przyznanie dodatku osłonowego osobom uprawnionym w przysługującej zgodnie z ww. ustawą wysokości, a kwota wypłaconych świadczeń, była zgodna z danymi wynikającymi z *Informacji o przyznaniu dodatku osłonowego* oraz listami wypłat. Wypłata dodatku osłonowego w ww. sprawach została dokonana w terminie wynikającym z art. 2 ust. 8 ustawy o dodatku osłonowym w brzmieniu obowiązującym w 2022 r. (do dnia 2 grudnia 2022 r.), z wyjątkiem jednego przypadku dokonania wypłaty na rachunek bankowy wnioskodawcy w dniu 12 grudnia 2022 r., na wniosek złożony w dniu 7 lipca 2022 r.⁴⁶.

[Akta kontroli Tom II: str. 24-128, 242-272, 403-433]

Na podstawie dowodów źródłowych⁴⁷, potwierdzających wypłatę świadczeń **w formie gotówkowej** w kasie banku, ustalono że w 34 sprawach osób uprawnionych do otrzymania dodatku osłonowego w 2022 r., wypłaty gotówkowe ww. dodatku w łącznej kwocie 18 633,29 zł zostały dokonane w okresie od 01 stycznia do 3 marca 2023 r., a więc z naruszeniem terminu wynikającego z *Informacji o przyznaniu dodatku osłonowego* oraz z art. 2 ust. 8 ustawy o dodatku osłonowym (w brzmieniu obowiązującym w 2022 r.).

Ewidencja księgową wydatków prowadzona w Urzędzie zarówno dla Gminy jak i dla OPS, dotycząca realizacji zadania w 2022 r., przedstawia przekazanie środków dotacji

Zaświadczenie Banku Spółdzielczego w Goworowie z dnia 3 sierpnia 2022 r. w sprawie otwarcia subkonta do rachunku podstawowego prowadzonego dla OPS w celu dokonywania wypłat gotówkowych.

Zgodnie z wyjaśnieniem Wójta Gminy Troszyn z dnia 24 lipca 2023 r. *konto bankowe o nr 64 8915 0003 0012 9987 2000 0030 utworzono w celu składania depozytów dla osób fizycznych uprawnionych do otrzymania danego świadczenia. Środki przekazywane na ww. konto bankowe w postaci sum depozytowych są postawione do dyspozycji osób fizycznych i mogą być podjęte w każdej chwili na żądanie uprawnionej osoby.*

⁴⁵ Dane z wydruków systemu informatycznego Ministerstwa Finansów oraz systemu informatycznego ZUS, KRUS, wyciągi bankowe i listy wypłat dodatków osłonowych.

⁴⁶ Dokumentację osoby uprawnionej do dodatku osłonowego wypłaconego przelewem bankowym z naruszeniem terminu wraz z dokumentacją finansową OPS potwierdzającą wypłatę dodatku, włączono do akt kontroli.

⁴⁷ Dowody *Kasa Wypłaci*, wyciągi bankowe z rachunku depozytowego oraz listy wypłat zawierające informacje o datach wypłat gotówkowych.

na rachunek depozytowy OPS, natomiast nie przedstawia wykorzystania dotacji do końca roku budżetowego.

Zapisy w ewidencji nie odzwierciedlają zdarzeń gospodarczych w zakresie braku wypłat gotówkowych w kasie banku. Brak ujęcia w ewidencji księgowej niedokonania wypłat dodatku osłonowego w kasie banku do końca 2022 r., skutkuje zawyżeniem faktycznej kwoty wydatków. Ewidencja księgowa w tym zakresie prowadzona była nierzetelnie, czym naruszono art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

Zgodnie z treścią art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, wykorzystanie dotacji następuje w szczególności poprzez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona. Przekazanie środków dotacji w kwocie 18 633,29 zł na rachunek depozytowy OPS i postawienie środków do dyspozycji wnioskodawców, nie oznacza wykorzystania dotacji.

[Akta kontroli Tom III: str. 1-405, Tom IV: str.1-477]

Koszty obsługi kontrolowanego zadania w 2022 r. zostały poniesione na:

- częściowe pokrycie dodatków specjalnych do wynagrodzeń wraz z pochodnymi, przyznanych na piśmie przez Wójta Gminy dla Kierownika OPS i referenta ds. księgowości budżetowej, zatrudnionego w Urzędzie Gminy oraz przez Kierownika OPS dla inspektora prowadzącego postępowania w sprawach ustalenia prawa do dodatku osłonowego, zatrudnionego w OPS⁴⁸,
- zakup materiałów biurowych⁴⁹,
- koszty wysyłki korespondencji⁵⁰,
- opłatę licencyjną za program do obsługi dodatków osłonowych oraz Modułu Windykacje⁵¹,
- zakup usługi komunikacji z beneficjentami za pomocą poczty elektronicznej⁵²,
- usługi informatyczne⁵³.

Skontrolowane dowody księgowe zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty z oznaczeniem odpowiedniej klasyfikacji budżetowej przez głównego księgowego i kierownika OPS.

⁴⁸ Pisma informujące o przyznaniu dodatku specjalnego wraz z dokumentacją dotyczącą wypłaty stanowią akta kontroli.

⁴⁹ Faktury nr: 17/03/2022 z 31 marca 2022 r., 1085/GRA/2022 z 12 maja 2022 r., 1275/GRA/2022 z 23 czerwca 2022 r., 2729/GRA/2022 z 21 października 2022, 3295/GRA/2022 z 3 grudnia 2022 r. oraz 3514/GRA/2022 z 19 grudnia 2022 r.

⁵⁰ Faktura VAT F51612P1122SFAKAMM z 5 grudnia 2022 r.

⁵¹ Faktura VAT DSFA/FY22/05/0102 z 4 maja 2022 r.

⁵² Faktura VAT nr DSFA/FY22/04/1681 z 11 kwietnia 2022 r.

⁵³ Faktura VAT nr 5/03/2022 z 21 marca 2022 r. oraz nr 4/05/2022 z 30 maja 2022 r.

Stwierdzono, że składki ZUS oraz podatek dochodowy m. in. od dodatków specjalnych do wynagrodzeń były odprowadzane zgodnie z terminami określonymi ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych⁵⁴ oraz ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych⁵⁵.

Skontrolowane faktury dotyczące kosztów obsługi zadania zostały opłacone terminowo, a na dowodach księgowych znajdowała się adnotacja, że do zamówienia nie stosuje się ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁵⁶.

Wszystkie dowody stanowiące podstawę wydatkowania spełniały wymogi zawarte w art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości oraz zawierały prawidłową klasyfikację budżetową.

[Akta kontroli Tom II: str. 206-249]

Gmina dokonała zwrotu niewykorzystanej dotacji w łącznej kwocie **30 011,38 zł**⁵⁷ zgodnie z terminem określonym w art. 168 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto zarówno Gmina jak i OPS, zgodnie ze złożonymi oświadczeniami⁵⁸, nie dokonywali w celu uzyskania dodatkowych dochodów, lokat wolnych środków z dotacji otrzymanej na wypłatę dodatków osłonowych. Wszystkie rachunki bankowe Gminy oraz OPS były oprocentowane stawką 0%, zgodnie z podpisanymi umowami rachunku bankowego.

[Akta kontroli Tom II: str. 250-304]

V. W zakresie sprawozdawczości dotyczącej realizowanego zadania

Kontrolujący zweryfikowali dane wykazane przez Gminę w sprawozdaniach: *Rb-50D*⁵⁹ i *Rb-50W*⁶⁰ za 2022 r. w części dotyczącej rozdziału 85295 i stwierdzono, iż były zgodne z zapisami w ewidencji księgowej⁶¹ Urzędu Gminy, a ww. sprawozdania zostały sporządzone i przekazane przez Gminę dnia 10 lutego 2023 r. tj. z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁶².

⁵⁴ Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1230 ze zm.).

⁵⁵ Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2647 ze zm.).

⁵⁶ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1605).

⁵⁷ Wyciąg bankowy Nr 003/2023 z 5 stycznia 2023 r. na kwotę 30 011,37 zł oraz Nr 009/2023 z 16 stycznia 2023 r. na kwotę 0,01 zł.

⁵⁸ Oświadczenia Wójta Gminy Troszyn oraz Kierownika OPS z 18 lipca 2023 r.

⁵⁹ *Rb-50 sprawozdanie o dotacjach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał roku 2022 – dalej sprawozdanie Rb-50D.*

⁶⁰ *Rb-50 sprawozdanie o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał roku 2022 – dalej sprawozdanie Rb-50W.*

⁶¹ Ww. sprawozdanie Gminy zostało sporządzone w rozdziale 85295 na podstawie złożonego terminowo sprawozdania jednostkowego Rb-50W OPS oraz Rb-50W Urząd Gminy.

⁶² Rozporządzenie Ministra Finansów z 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144 ze zm.).

W wyniku kontroli przyjęto również, iż OPS przekazał za pośrednictwem CAS *Rozliczenie środków finansowych* z zachowaniem terminu określonego w art. 4 ust.3 ustawy o dodatku osłonowym.

Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika OPS z dnia 26 lipca 2023 r. sprawozdania za I półrocze 2022 r. oraz za okres od 01.01.2022 r. do 30.09.2022 r. zostały *przekazane w wyznaczonym terminie, jednakże zawierały błędy i zostały cofnięte do ponownej weryfikacji, co spowodowało, że prawidłowo sporządzone sprawozdania zostały przekazane już po obowiązującym terminie.*

Z przedstawionego przez OPS *Rozliczenia środków finansowych otrzymanych w R 85295 § 2010 na wypłatę dodatków osłonowych oraz sfinansowanie kosztów jego obsługi* w 2022 roku (dalej *rozliczenie środków finansowych*) wynika, iż dodatek osłonowy w 2022 r. otrzymało **1 092** gospodarstw domowych w łącznej kwocie 752 284,93 zł.

Informacje wykazane w sporządzonym narastająco za 2022 rok *rozliczeniu środków finansowych* odzwierciedlały stan wynikający z ewidencji księgowej OPS.

Jednakże z przedstawionej kontrolującym dokumentacji banku, realizującego wypłaty gotówkowe z rachunku depozytowego (dowody wypłaty Kasa Wypłaci), a także list wypłat dodatków osłonowych i przelewów bankowych OPS wynika, że kwota **18 633,29 zł⁶³** została wykazana przez OPS w rozliczeniu za 2022 r. jako wypłacona w okresie od 01 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r., podczas gdy wypłacono ją wnioskodawcom gotówką w okresie od 01 stycznia 2023 r. do 03 marca 2023 r.

Zatem informacje wynikające z *rozliczenia środków finansowych* w zakresie kwot wypłaconych w okresie od 01 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r., nie odzwierciedlały stanu wynikającego z dokumentacji finansowej tj. dokumentacji banku, realizującego wypłaty gotówkowe.

[Akta kontroli Tom II: str. 305-332, 365-383]

VI. Ocena zagadnień poddanych kontroli

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. nieterminowe wypłaty dodatków osłonowych w 35 sprawach (1 wypłata w formie przelewu bankowego, 34 wypłaty gotówkowe), czym naruszono art. 2 ust. 8 ustawy o dodatku osłonowym (w brzmieniu obowiązującym w 2022 r.),
2. niedokonanie zwrotu do MUW do dnia 31 stycznia 2023 r., niewykorzystanej

⁶³ Wysokość kwoty dodatków osłonowych wypłaconych przez bank z konta depozytowego OPS beneficjentom w gotówce w 2023 r., potwierdził Wójt Gminy Troszyn w wyjaśnieniach złożonych w dniach 24 i 25 lipca 2023 r.

w roku budżetowym 2022 części dotacji w kwocie 18 633,29 zł, czym naruszono art. 168 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,

oraz uchybienia:

1. polegające na nieprzesłaniu podpisanych przez osobę upoważnioną informacji o przyznaniu dodatku osłonowego na wskazany przez wnioskodawców adres poczty elektronicznej w sprawach o nr OPS.72.590.2022, OPS.72.682.2022, OPS.72.630.2022, OPS.72.211.2022, czym naruszono przepis art. 2 ust. 12 ustawy o dodatku osłonowym,
2. dotyczące niezetelności informacji wynikających z Rozliczenia środków finansowych w zakresie kwot wypłaconych w okresie od 01 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

Podsumowując wyniki kontroli informuję Pana Wójta, że prawidłowość wykorzystania środków finansowych otrzymanych w formie dotacji celowej przeznaczonych na sfinansowanie wypłat dodatków osłonowych oraz kosztów obsługi tego zadania została oceniona **negatywnie**.

Mając na względzie powyższe ustalenia zobowiązuję Pana do zwrotu środków finansowych otrzymanych w formie dotacji celowej przeznaczonych na sfinansowanie wypłat dodatków osłonowych w kwocie 18 633,29 zł wraz z odsetkami liczonymi w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, zgodnie z art. 168 ust. 3 ustawy o finansach publicznych tj. począwszy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin zwrotu dotacji, na rachunek bankowy MUW o numerze **36 1010 1010 0100 6722 3100 0000**, w ciągu 15 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego

Ponadto uwzględniając powyższe, zobowiązuję Pana Wójta do podjęcia działań mających na celu wyeliminowanie powstania w przyszłości stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. przestrzegania terminów wypłat dodatków osłonowych, zgodnie z art. 2 ust. 8 ustawy o dodatku osłonowym,
2. przestrzegania art. 2 ust. 12 ustawy o dodatku osłonowym,
3. wykazywania rzetelnych informacji wynikających z Rozliczenia środków finansowych.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Na podstawie art. 49 ww. ustawy zobowiązuję Pana Wójta do przekazania w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli